

به نام دوست که هر چه
داریم، از اوست...

Emoetz Designz

- طبقه بندی نوزادان در زمان تولد از نظر سن حاملگی:

- پره مچور (Premature) یا زودرس (سن حاملگی کمتر از

۳۷ هفته)

- نارس (Immature): سن بین ۲۸ - ۳۲ هفته

- پره مچور: ۳۲ - ۳۷ هفته

- سر موعد یا ترم (Term): سن حاملگی بین ۳۷ - ۴۲ هفته

- دیررس یا پست ترم (Post term): (پیش از ۴۲ هفته)

نوزاد پر خطر (High Risk)

- نیازمند مراقبت بیشتر پزشکی و پرستاری
- مثال: جنین دچار خونریزی (پارگی بند ناف و ...)
- وزن کمتر حین تولد = مرگ و میر بالاتر نوزادان
- بیشترین خطر: سن کمتر از ۳۰ هفته حاملگی و یا وزن کمتر از ۱۰۰۰ گرم
- کمترین مرگ و میر: سن بین ۴۲ - ۳۸ هفته و وزن بین ۴ - ۳ کیلوگرم

عوامل مستعد کننده

- ✓ وزن زیر ۲/۵ و یا بالای ۴ کیلوگرم
- ✓ تولد قبل از هفته ۳۷ یا بعد از هفته ۴۲ بارداری
- ✓ نمره آپگار زیر ۴ در دقیقه اول
- ✓ تولد با فورسپس یا سزارین
- ✓ وجود بند ناف دور گردن
- ✓ زجر جنین، تاکی پنه، سیانوز، ناهنجاری مادرزادی در نوزاد
- ✓ سن مادر کمتر از ۱۶ یا بالای ۴۰ سال

عوامل مستعد کننده – ادامه

- ✓ مصرف داروهای محرک، الکل، سیگار، استرس، فقر
- ✓ بیماریهای قبلی در مادر: دیابت، فشار خون بالا و لوپوس
- ✓ عوامل بارداری قبلی: مرگ داخل رحمی، نوزاد IUGR، ناهنجاری مادرزادی
- ✓ حاملگی چند قلویی، پره اکلامپسی، PROM، پلی و الیگو هیدرآمیوس، خونریزی واژینال

نوزاد نارس = Premature

- نوزادانی که قبل از هفته ۳۷ حاملگی متولد شده باشند.
- علل:

□ فاکتورهای جنینی (دیسترس جنینی، چند قلویی)

□ فاکتورهای مادری: اکلامپسی، بیماریهای مزمن قلبی یا کلیوی،

عفونتها، سوء استفاده از داروها مثل کوکائین، ناهنجاریهای رحم و

بی کفایتی دهانه رحم، زایمان پره ترم قبلی.

□ فاکتورهای حاملگی: اختلال در عملکرد جفت: جفت سرراهی

(پرویا)، کنده شدن زودرس جفت (دکلمان)، پارگی زودرس غشاها

(PROM)

مشخصات نوزاد نارس

- ❖ دور سر کمتر از ۳۳cm، وزن کمتر از ۲۵۰۰ gr، قد کمتر از ۴۸ cm، سر بزرگتر نسبت به بدن
- ❖ کوتاه و باریک بودن دست و پا، بدن لاغر و نحیف، وجود لانوگو فراوان روی بدن
- ❖ شفاف، قرمز و شکننده بودن پوست، چین و چروک و چربی زیر پوستی کم، ناخن ظریف
- ❖ نرم و انعطاف پذیر بودن غضروف گوش خارجی
- ❖ مکیدن و بلع غیر موثر
- ❖ کوچک بودن پستان، شکم برجسته و سیستم ژنیتال کوچک
- ❖ عدم نزول بیضه ها - بزرگتر بودن لایا مینور از لایا ماژور

Wrist (Square Window)

Scarf Sign

Heel to Ear

Popliteal Angle

Plantar Surface

Lanugo

Closed Eye

Ear

Breast

Arm Recoil

خطرات تهدید کننده نوزاد نارس

۱. ناپایداری درجه حرارت بدن: استرس سرما

۲. تنفس: بیماری غشای هیالین (HMD) یا سندرم دیسترس

تنفسی (RDS)، دیسپلازی برونکوپولمونر (BPD)، خونریزی

ریوی، آپنه

۳. قلبی عروقی: مجرای شریانی باز (PDA)، فشار خون خیلی

بالا یا پایین، برادیکاردی

خطرات تهدید کننده نوزاد نارس – ادامه

۴. خون و متابولیک: آنمی، ایگتر، هایپوگلیسمی، هایپوکلسمی، سندرم افزایش ویسکوزیته خون (ناشی از هایپوکسی مزمن داخل رحمی و پلی سیتی = هماتوکریت $< 65\%$)، نارسایی کلیه
۵. معهده و روده: خوب شیر نخوردن، رگورژیتاسیون، هضم بد، آنتروکولیت نکروزان (NEC)
۶. CNS: تشنج، خونریزی مغزی، لوکومالاسی دور بطنی، فلج مغزی (CP)
۷. چشمی: رتینوپاتی پره مچوریتی (ROP)
۸. عفونتها
۹. سندرم آسپیراسیون مکونیوم (MAS)

درمان

- قبل از تولد: کورتیکواستروئید درمانی حداقل ۴۸ ساعت پیش از تولد
- فواید دیگر: کاهش شیوع خونریزی داخل بطنی (IVH)،
PDA و NEC
- شرط موثر بودن: استفاده در سن حاملگی بین ۳۴ - ۲۴ هفته
- بعد از تولد: مراقبت در NICU

مراقبتهای پرستاری

- مهمترین: پیشگیری از عوارض احتمالی
- ۱. مراقبت در انکوباتور: مجموعه کنترل کننده حرارتی، سطوح تابشی، رطوبت نسبی و تنظیم کننده جریان هوا.
 - بهترین دمای انکوباتور: ۳۲ تا ۳۶ درجه و رطوبت ۴۰ تا ۶۰٪
 - در صورت عدم دسترسی به انکوباتور: استفاده از گرم کننده های تابشی، پتو، لامپهای گرمادهنده، بطریها و آب گرم
 - شرط جداسازی از انکوباتور: عدم تغییر در دما، رنگ، فعالیت یا علایم حیاتی نوزاد در زمان انتقال به شرایط آب وهوایی اطاق

۲. پایش دما، فشار خون، ضربان قلب، تنفس و سطوح اکسیژن
– دادن اکسیژن اضافی از طریق ماسک، CPAP یا دستگاه تهویه
(ونتیلاتور)

– توجه به عارضه مهم: مسمومیت با اکسیژن

۳. دادن پوزیشن مناسب:

– انعطاف پذیر بودن قفسه سینه، بدون مقاومت در برابر انبساط یا
جلوگیری از کلاپس

– بهترین پوزیشن: Prone

۴. ساکشن ترشحات دهان و سپس بینی و فیزیوتراپی قبل از آن:

- عدم انجام ساکشن عمیق
- استفاده از تکنیک استریل
- دادن اکسیژن قبل و بعد از ساکشن

۵. مایعات داخل وریدی:

- نابالغ بودن سیستم کلیوی و بیشتر بودن حجم مایعات خارج سلولی:
- احتمال بیشتر ابتلاء به دهیدراتاسیون
- استفاده از کاتتر داخل نافی - رادیوگرافی

۷. مراقبت از پوست نوزاد:

○ شکننده بودن پوست ناشی از عدم تکامل، بی حرکتی، تغذیه ضعیف و روشهای تهاجمی

۸. کنترل نوزاد از نظر وجود علایم درد:

○ استفاده از روشهایی مثل تغییر وضعیت، خواباندن روی تخت، در آغوش گرفتن، تکان دادن، موسیقی، کاهش تحریکات محیطی، نوازش و مکیدن غیر مغذی

۹. داروهای لازم مثل آنتی بیوتیکها

۱۰. مراقبت کانگارویی (Kangaroo Care) یا مراقبت پوستی (Skin to skin contact):

○ فواید: اقامت کوتاهتر در NICU، گرم نگه داشتن نوزاد، تنفس منظم تر، کاهش تعداد حملات آپنه، افزایش رشد و سازگاری خارج رحمی

۱۱. تامین انرژی و تحریکات حسی مناسب:

○ کاهش اتلاف انرژی: خودداری از جابجا کردن و دستکاری زیاد نوزاد، هایپوترمی، کاهش صداهای بلند

○ استفاده از محرکهای مناسب برای نوزادان بزرگتر

!!!! !!!!!

• تولد پس از ۲ هفته حاملگی (عدم ارتباط به وزن)

• علل:

- ✓ نارسایی احتمالی جفت
- ✓ بالا بودن سن مادر (۳۵ سال)
- ✓ ابتلا مادر به فشار خون مزمن یا دیابت
- ✓ ناهنجاریهای جنینی مانند آنسفالی
- ✓ حاملگی های متعدد

• علایم بالینی:

- ظاهر یک نوزاد ۱-۳ هفته؛ هوشیاری بالا
- ناخنهای بلند
- وزن زیاد هنگام تولد
- عدم وجود یا کاهش ورنیکس کارئوزا
- موی سر زیاد
- پوسته ریزی زیاد، پوست سفید و خشک
- کمبود ذخایر گلیکوژنی
- پلی سایتمی

● درمان:

- کنترل دقیق روند حاملگی و زایمان
- استفاده از تست بدون استرس (NST) جهت انجام مداخله در زایمان
- سزارین در حاملگی اول که ۲ تا ۴ هفته از ترم گذشته باشد اندیکاسیون دارد.
- بعد از تولد: گرم کردن نوزاد، کنترل تنفس، ساکشن، اکسیژن درمانی، لاواژ معده با نرمال سالین، تغذیه مکرر با شیر مادر یا شیر خشک - در صورت عدم تحمل تغذیه دهانی: استفاده از محلولهای وریدی حاوی گلوکز

جدول ۱ - بررسی آپگار نوزاد

(برای هر یک از موارد فوق نمره ای بین صفر تا ۲ داده می‌شود و از مجموع ۵ نمره حاصل، آپگار نهایی نوزاد به دست می‌آید).

معیارهای سنجش	نمره صفر	نمره ۱	نمره ۲
۱- ضربان قلب	وجود ندارد	زیر ۱۰۰ در دقیقه	بالای ۱۰۰ در دقیقه
۲- تعداد تنفس	وجود ندارد	آهسته، نامنظم	خوب، گریه می‌کند
۳- تونیسیته عضلانی	شل	خمیدگی مختصر اندام‌ها	حرکات فعال
۴- پاسخ به قرار دادن کاتتر در سوراخ بینی پس از پاک کردن دهان و حلق	بدون پاسخ	تغییر حالت صورت	سرفه یا عطسه
۵- رنگ پوست	آبی، رنگ پریده	پوست بدن صورتی رنگ، اندام‌ها آبی رنگ	کاملاً صورتی رنگ